

Mødet den 24de September.

253/95. Efter at Statsraad, Godsejer Bruun til Åsmildkloster paa vedkommende Komités Begne var bleven sat i Kundskab om Byraadets Beslutning i Mødet den 10de Oktober f. A., fremkom der under 7de Juni en Skrivelse fra samme, hvori han, foranlediget ved Udtalelser af de to Kunstnere, Professorene Bache og Stein, der have tiltraadt det af Hedeselskabets Repræsentantskab nedsatte Udvalg til Indsamling af Bidrag til Anskaffelse af en Statue af afdøde Oberstløjtnant Dalgas, paa Udvalgets Begne forespørger, om det ikke var muligt, at Byraadet vilde indrømme denne Statue en Plads paa Store Torv.

I Anledning af denne Skrivelse vedtog man i Mødet den 18de Juni at svare, at man, forinden der kunde tages Beslutning i saa Henseende, maatte ønske at vide, hvor stort et Areal det vilde være nødvendigt at afgive til Opstillingen af Statuen.

Herpaa svarede Statsraad Bruun i Skrivelse af 10de d. M., at der efter en af Direktøren og Vicedirektøren for Kunstakademiet paa Charlottenborg modtagen Erklæring, vilde behøves en Plads af ikke under 20 Alens Diameter, og derpaa i Skrivelse af 22de d. M., at denne Størrelse, efter en senere fra Professor Bache modtagen Meddelelse, var opgivet under Forudsætning af, at der skulde anbringes et Gitter omkring Statuen. For saa vidt dette imidlertid kunde undværes — hvad Professorens mener det maa kunne — og naar der fører et Trin op til Piedestalen, som han anser for rigtigt, for at Bogne ikke skulde føre lige op ad den, vilde Pladsen efter Professorens Mening kunne indskrænkes til en Cirkel eller et Kvadrat paa 6 Alens Bredde.

Ved at meddele dette havde Statsraaden derhos tilføjet, at et Gitter omkring Statuen efter hans Formening dog vistnok vilde blive nødvendigt, for at den ikke skulde tilføles eller bestadiges.

Foranlediget heraf vedtog Byraadet at meddele ovennævnte Udvalg, at det af Hensyn til Torve- og Færdselsforholdene maatte anses for utilraadeligt at afgive en Plads med 20 Alens Diameter paa Store Torv til Opstilling af den paatænkte Statue, hvorimod man var villig til paa dette Torv i nævnte Njemed at ofre et Areal af ca. 6 □-M. eller et tilsvarende Areal i Cirkelform.

En i Overensstemmelse hermed affattet Skrivelse afgif til Udvalget den 25de September.

378/95. I Mødet den 30te April indkom der fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse følgende Indstilling angaaende Bispetoftens Bebyggelse:

„Stadsingeniøren.

Aarhus, den 25de Februar 1896.

Til

Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse.

Efter det ærede Udvalgs Anmodning har jeg udarbejdet forskellige Forslag til en Bebyggelse af Bispetøften, som herved fremsendes.

Pl. 1—4 have været forelagte Udvalget ved et Møde i Januar Maaned, og blev jeg da anmodet om at udarbejde Detailprojekt til Pl. 4, hvilket er fremstillet paa Pl. 5—7.

Tillige tillader jeg mig at fremsende et nyt Udkast til Tøstens Bebyggelse, Pl. 8, som nedenfor skal omtales nærmere.

Angaaende Planerne 1—4 kan bemærkes, at de alle have to Gader udgaaende fra Vesterallé: den ene af dem med Midtlinie i Møller Weis's Skel mod Tøften; den anden af dem udgaar fra Vesterallé lige ud for Rytterikaserens Midterparti. Tillige er Østergade ført igennem med Midtlinie parallel med Matr.-Nr. 362's Skel. De to første Gader ere foreslaaede anlagte med 25 Alens Bredde, hvorimod Østergades Forlængelse — for ikke at skulle ekspropriere flere Ejendomme — kun har faaet en Bredde af 20 Alen.

Forskellen mellem de 4 Planer ligger — som det fremgaar af Tegningerne — i den Maade, paa hvilken en eventuel Forbindelse mellem Bydelen Nord for og Syd for Laen er tilvejebragt.

Angaaende det paa Planerne 5—7 fremstillede Detailprojekt til Forslag 4 skal følgende bemærkes:

Jordarbejdet (se Pl. 6) er beregnet under Forudsætning af, at hele det fremstillede Projekt udføres samtidigt, da det derved udføres billigt.

Paa selve Toften og i Østergades Forlængelse skal der afgraves 5330 Kubikfavnne
og paafylbes..... 4285 —

Overskud... 1045 Kubikfavnne

Paa Matr.-Nr. 367 skal der afgraves... 370 Kbfv.
og paafylbes 715 —

Underskud... 345 Kbfv.

Udføres altsaa det hele Jordarbejde paa een Gang, skal der i alt bortføres 700 Kubikfavnne Jord.

Udføres derimod først Jordarbejdet paa Toften og senere paa Matr.-Nr. 367, skal der bortføres 1045 Kubikfavnne fra Toften og senere tilføres 345 Kbfv. til Matr.-Nr. 367, hvorved Jordarbejdet vil fordyres med 3—4000 Kr.

Det er paaregnet, at der overalt paa selve Toften afgraves til Højde med Gadelinien og paafylbes til 4 Fod under denne. Paa de tilstødende Lodder er der ikke tænkt afgravet mere, end at Gaderne kunne gennemføres.

Paa Planen er Rumfanget for de forskellige Jordvoluminer angivet: for Afgravningernes Vedkommende ved sorte Tal, for Paafylldningernes Vedkommende med røde Tal. De Arealer, paa hvilke der skal graves af, ere anlagte med en graa Farve, og de Arealer, paa hvilke der skal paafylbes, ere anlagte med gul Farve.

Da omtrent $\frac{2}{3}$ af Gadestrækningerne komme til at ligge paa Opfyldning, vil det være særdeles heldigt at udsætte Vejarbejderne til mindst eet Aar efter Jordarbejdets Fuldbendelse, for at Jyliden kan faa fornøden Tid til at sætte sig.

Kloa kanlægget (se Pl. 5). Langs Møllejejer Weis's Skel (Matr.-Nr. 27 b) ligger der en 2' $\times$ 3' muret Kloak, som kommer fra Lønvejen og fører Vandet fra Arealet mellem Lønvejen, Vester- og Frederiks-Allé. Men denne Ledning bør ikke belastes med Vand fra Bispetofte, da den slet ikke er

for stor, naar ovennævnte Areal bliver mere bebygget end for Tiden, ligesom den bør reserveres for en eventuel Bebyggelse Syd for Banelinien.

Kloakledninger bør altid saa vidt muligt for Kontrollens og mulige Reparationers Skyld ligge i offentlig Gade, og Kloaksystemets Udmunding er derfor naturlig tænkt anbragt ved Punktet D under Broen. Rørenes Dimensioner og Fald fremgaa af Planen.

Det vil heraf ses, at det vil være særdeles heldigt, at Bebyggelsesplanen fastslaas ikke alene for selve Toften, men ogsaa for de tilstødende Lodder. Man vil dog vel nok kunne saa Tilladelse til at føre Kloakledningerne over disse, selv om man ikke straks skulde ville udføre det projekterede Gadeanlæg paa dem.

Gadeanlægget. Som tidligere bemærket er Østergades Forlængelse projekteret 20 Alen bred, og de øvrige Gader 25 Alen brede. Hvor de tre Gader støde sammen, er tænkt anlagt en aaben Plads med Beplantning, hvorved der dannes en god Forbindelse mellem Gaderne.

Af Hensyn til Færdslen er der ikke tænkt anvendt Stigninger, som ere stejlere end 1 : 20 (omtrent som Vester-Alé).

Da Gaderne for en Del ere anlagte paa Opfyldning, vil der hengaa flere Aar, inden de kunne brolægges; de maa derfor foreløbig chauseres. Da man endvidere vistnok kan forvente, at det kun vil blive smukke — og til Dels offentlige — Bygninger, som ville blive byggede langs de projekterede Gadestrækninger, saa bør disse anlægges som 1ste Klasse's Beje. Der er derfor i Overslaget paaregnet, at Fortovene asfalteres og forsynes med 1ste Sort Kantsten, ligesom Kørebannerne ere tænkte smukt og solidt anlagte. Angaaende Gadernes Profiler henvises i øvrigt til Profilplanen Pl. 7.

Inden det ovenfor bestrevne Projekt kan gennemføres, vil det være nødvendigt at forhandle med nedennævnte Lodsejere:

Møllejejer Weis,	Ejer af Matr.=Nr.	27 b.
Købmand Kolding,	—	— 358.
Landmand Christensen,	—	— 359 (Hobro).
Garver Wisjing,	—	— 367 a.
Samme,	—	— 367 b.
Fabrikant Johansen,	—	— 371.
Købmand A. Sørensen,	—	— 372.

Angaaende de til ovennævnte Arbejder paaregnede Udgifter henvises til vedlagte specificerede Overslag. Det vil heraf fremgaa, at Omkostningerne ville blive følgende:

Jordarbejde paa Toften og Matr.=Nr. 367 b
og 371 24,200 Kr.

KloaKANlæg paa Toften og Matr.=Nr. 367 b
og 371 6300 —

Gadeanlæg:

A. Paa Toften:

Strækningen A-B-C (Østerg. Forl.)	7,100 Kr.
— A-F.....	10,900 —
— B-G.....	9,600 —
Bester=Allé.....	2,800 —
	30,400 —

B. Paa Matr.=Nr. 367 b og 371:

Strækningen D-E.....	1,850 Kr.
— E-A.....	3,300 —
— E-B.....	2,800 —
Plænen	850 —
	8,800 —

Assistance ved Tilsyn og Tegnearbejde m. m. . .	1,300 —
	71,000 Kr.

Hertil kommer endvidere:

Vandledninger og Brandhaner..	3,500 Kr.
Gasledninger og Lygter.....	3,500 —
	7,000 —

3 alt... 78,000 Kr.

Medens de tidligere, Udvalget forelagte Planer ikke havde nogen Gade langs Aaen, og Udvalget — vist nærmest

paa Grund af Beføjtningen ved Anlægget af en Røjmur langs Aaen — ikke tidligere har kunnet tiltræde et Projekt med Gade langs Aaen, saa har jeg dog ikke ment at burde undlade atter at fremsende et Forslag, som havde en Gade langs Aaen, og har jeg derfor udarbejdet Pl. 8.

Det forekommer mig nemlig, at en Gade langs Aaen vil kunne blive ret køn og livlig. Det er mig fremdeles bekendt, at der blandt Lodbøjerne ved Aaens nordre Bred er Stemning for at anlægge en Gade langs samme. Bliver en saadan Plan til Virkelighed, da vil Udbygningen fra Gaden langs Aaens nordre Bred til Bagfaçaderne og Gaardene langs den søndre Bred just ikke blive videre tiltalende.

Det har i længere Tid været paa Tale — og Planen bliver vel en Gang realiseret — at affkære Spildevandet fra Aaen ved Kloakledninger langs samme. En saadan Plan vil i høj Grad vanskeliggøres, saafremt man ikke har Færdselsveje langs Aaen.

Der er saaledes flere Momenter, som tale stærkt for det paa Pl. 8 fremskillede Forslag.

Angaaende Udgifterne til Røjmur langs Aaen da kunne disse reduceres ganske betydeligt ved i Stedet for Granitmure, som jeg tidligere havde tænkt mig anvendte, at vælge en Konstruktion, som er skitseret paa Profilet Pl. 8, hvor der er tænkt anvendt et Træbolværk med Hammer 5 Fod over Vandstanden (daglig) og derover en med Græstørv beklædt Jordskraaning.

Paa Pl. 8 kan endvidere, om det anses for nødvendigt, en eller begge Planerne bortfalde, hvorved forøget Byggeplads indvindes.

Det paa Pl. 8 fremskillede Projekt vil blive noget dyrere end det paa Pl. 4 viste. Jeg har dog ikke villet udføre det med et detailleret Projekt og Overflag forbundne meget store Arbejde, forinden det ærede Udvalgs Anskuelse var mig bekendt.

Erhødigst
Oscar Jørgensen.

Stadsingeniøren anmodes om at udarbejde nærmere Detailplaner paa Basis af Plan Nr. 8.

3 Udvalget, 10de Marts 1896.

Kjer.

Stadsingeniøren.

Den 7de April 1896.

De i Henhold til ovenstaaende udarbejdede Detailplaner til Pl. 8 fremsendes herved:

Pl. 9 viser Situationsplanen: Østergade føres igennem med 20 Alens Bredde; — fra Vesterallé udgaar ud for Rytterskajernens Midterparti en 25 Alen bred Gade omtrent parallel med Frederiksgade ned til Aaen. En 20 Alen bred Gade føres langs med Aaen, hvis Begrænsningslinier blive at regulere og fastslaa. Hvorledes denne Gade bliver at sætte i Forbindelse med Frederiksgade ved Frederiksbroen, behøver ikke at fastslaaes nu. En 20 Alen bred Tværgade H-I forbinder Magaden med den fra Rytterskajernen udgaende Gade.

Paa Pl. 10 er vist Planen for Jordarbejdet. Det gælder ogsaa her — som paavist ovenfor —, at dette udføres billigst, naar man samtidig tager Tøften og Matr.-Nr. 367 b under Behandling; men nødvendigt er det naturligvis ikke. Medens det ved det paa Pl. 4 viste Projekt var nødvendigt af Hensyn til Kloakarbejdet at have Afgang til Matr.-Nr. 367 b, saa behøves dette ikke ved Projekt Pl. 8, da man her paa flere Punkter kan give Kloakerne Udløb til Aaen.

Pl. 11 viser Vejenes Længde — og Tværprofiler. Den stærkeste Stigning er 1:20. Til Sammenligning skal nævnes, at Vesterallés stærkeste Stigning er 1:18.

Angaaende Beføstningerne ved det paa Pl. 8 viste Vejprojekt da blive de som ventet større end ved det paa Pl. 4 fremstillede, hovedsagelig hidrørende fra Udgiften til et Bolværk langs Aaen. Ifølge det vedlagte detaillerede Overflag, der ligesom det tidligere fremsendte omfatter Beføstningerne saavel ved Anlægget paa Bispetøften som paa Matr.-Nr. 27 b og Matr.-Nr. 367 b, ville Udgifterne stille sig saaledes:

Jordarbejde, Bolværker m. m. paa Tøften og de tilgrænsende Lodder.....	38,400 Kr.
Kloakanlæg paa Tøften og de tilgrænsende Lodder.....	6,900 —
Gadeanlæg.	

A. Paa Tøften:

Strækningen A-B-C (Østerg. Forl.)	7,780 Kr.
— A-H-F	7,720 —
— B-G	8,950 —
— H-I.....	6,070 —
Vesterallé	3,135 —
	33,655 —

B. Paa Matr.-Nr. 367 b:

Strækningen B-E-D	5,390 Kr.
— A-D	2,390 —
	7,780 —

Assistance ved Tilsyn, Opmaaling m. m.....	1,265 —
	88,000 Kr.

Hertil kommer endvidere til Vand- og Gas-
ledning, hvilke Beløb dog ogsaa kunne udredes
ordinært af de respektive Værker:

Vandledninger og Brandhaner . 4,100 Kr.

Gasledninger og Lygter 4,100 —

8,200 —

3 alt... 96,200 Kr.

Uagtet Forskellen mellem Beføstningerne ved Pl. 4 og
Pl. 8 saaledes beløber sig til ca. 18,000 Kr., saa bør dog
Pl. 8, naar henses til de tidligere anførte Motiver, ubetinget
foretrækkes. Tillige vil den forholdsvis billige Betaling, for
hvilken Kommunen har erhvervet Bispetøften, tillade at
anvende noget paa at faa et smukt Kvarter i Byens Midte.

Det bemærkes, at de tilstødende Lodsejere bør deltage
i Omkostningerne ved Gade- og Kloakanlægget i Forhold til
den Facadelængde, de faa langs de nye Gader. Størrelsen
af disse Beløb lader sig dog vanskelig bestemme, førend en
foreløbig Forhandling har fundet Sted med de paagældende.

Det foreslaas derimod, at hele Jordarbejdet udføres paa Kommunens Bekostning. Der skal nemlig fylbes op paa de til Bispetofsten stødende Arealer, og da der paa selve Tofsten bliver et betydeligt Overskud af Jord, er det billigere at oplægge denne paa de tilgrændsende Lodder end at skulle transportere Jorden længere bort.

Det er selvfølgelig ikke nødvendigt at udføre hele det projekterede Vej- og Kloakanlæg paa een Gang. Denne Del af Arbejdet kan udføres stykkevis, efterhaanden som der bliver Brug for de langs Vejene liggende Byggegrunde.

Erhøbdigst

Oscar Jørgensen.

Fremsendes til Byraadets Afgørelse. Udvalget anbefaler at følge den sidst udarbejdede Plan Nr. 8 m. v., hvorefter der lægges en Gade langs Aaens søndre Side. Naar Sagen skal for i Byraadet, formenes det rettest at tilkalde Stadsingeniøren til Vejledning ved Sagens Behandling.

I Udvalget, den 27de April 1896.

Rjer.

A. Meyer."

Efter at dette Forslag med tilhørende Planer og Overslag var forelagt, blev Sagen foreløbig udsat i en Maaned, hvilken Tid senere blev forlænget til 2 Maaned, da Thomsen bebudede, at der gennem ham vilde fremkomme et Endringsforslag.

Sagen foretoges paa ny i Mødet den 2den Juli, idet Thomsen forelagde følgende af ham i Forening med Arkitekt S. F. Kühnel affattede, den 30te Juni daterede, med bilagt Plan forsynede Endringsforslag:

„Idet vi herved fremsende det af undertegnede udarbejdede Forslag til Bebyggelse af Bispetofsten, skulle vi forud udtale, at Ønsket om at overveje denne Sag nærmere ikke er opstaaet hos os af Lyst til at kritisere eller rette paa den af Udvalget fremsendte Plan til Gadeanlæg over Bispetofsten, der som saadan betragtet vistnok maa siges at være god.

Men som vedlagte Plan viser, har det været vor Tanke, at denne Plads ikke burde gennemskæres af Gader

for derefter at udstyffes til Byggegrunde. Derimod mener vi, at den burde bevares som Plads til derpaa at kunne opføre saadanne offentlige Bygninger, som kan ventes at blive nødvendige i en nogenlunde nær Fremtid, og for i Tide at henlede det ærede Byraads Opmærksomhed paa de gode Betingelser, denne Plads i saa Henseende byder, er det, at vi fremsende en Plan til denne Benyttelse af Bispetofsten. Naar man tager i Betragtning den store Udvidelse, som Byen i de senere Aar har taget, og formentlig i den nærmeste Fremtid vil tage, samt den Omstændighed, at Byen for Tiden ikke ejer Plads inde i Byens ældre Del, til derpaa at kunne opføre de nødvendige store offentlige Bygninger, enhver By af Aarhus' Størrelse udfræver, forekommer det os, at Byraadet netop paa denne Tid maa være meget stærkt interesseret i at kunne indvinde en stor Plads i Byens Midte, hvorved det nu tilstedeværende Savn kan afhjælpes, og en saadan Plads kan Bispetofsten komme til at afgive, naar der disponeres over den paa rette Maade.

Bed Sammenligning imellem Udvalgets og vor Plan vil det ses, at den af os projekterede Forlængelse af Østergade hen til Pladsen falder sammen med Udvalgets Plan, og Linien fra Østergades Forlængelse henimod Rytterkasernen kun afviger ubetydeligt fra samme.

I øvrigt er det vor Tanke, at de anførte offentlige Bygninger, Theater, Bibliothek, Latinskole m. m. holdes paa Terrænets Højdedrag med den mindst mulige Afgravning, og at Straaningen ned til Møller Weis's Grund langs Aaen benyttes til Beplantning. Forbindelsen imellem den nordre Del af Byen og Pladsen tænkes frembragt ved en Bro over Aaen, samt ved projekterede Gader paa hver Side af Aaen. Af disse Gader kan i hvert Tilfælde den langs Aaens nordre Side ventes gennemført af Grundejerne i en nær Fremtid helt ud til Frederiksbro, naar Byen vil stille sig velvilligt over for en saadan Gades Anlæg, ligeledes kan Gaden paa Aaens sydlige Side ventes anlagt af Grundejerne fra Vesterallé til Stiftsfysikus Büngers Have.

Derksom Byen maatte ønske en Forbindelse imellem Vestergade og den nye Alagade, kan denne jo gennemføres paa det for Byen fordelagtigste Sted. Hermed mener vi i forte Træk at have gjort Rede for vor Plan, og skulde det glæde os, om det ærede Byraad maatte finde samme brugbar."

Efter at saavel Udvalgets som Thomsens Planer vare drøftede, besluttede man i Mødet den 2den Juli at udbede sig nærmere Erklæring meddelt fra Udvalget over hidtævnte Plan.

Afjet fra, at der i det derpaa følgende Møde af 9de Juli fremlagdes en Skrivelse fra Arkitekt Kühnel om hans Samarbejde med Thomsen angaaende dennes Vændringsforslag, foresaldt der ikke noget i denne Sag før i Mødet den 10de d. M., da Udvalget afgav den det afsejdede Erklæring, der er saalydende:

„Stadsingeniøren.

Aarhus, den 11te August 1896.

Til

Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse.

Mod det til det ærede Udvalgs Forslag til Bispetoftens Bebyggelse stillede Vændringsforslag kan der gøres flere Indvendinger:

Det paatæntes saaledes, at Theater, Bibliothek og Latinskole skulde anbringes paa Bispetofte. Hertil er at bemærke, at der jo som bekendt ikke er megen Stemning for at lægge Theatret dér, — og hvad de to andre Bygninger angaar, da svare de paa Planen viste Bygninger næppe til de virkelige Forhold, idet Latinskolen er optegnet alt for stor (dobbelst saa stor som Dragonkaserne's Hovedbygning), og Bibliotheket alt for lille. Det vil vist ogsaa blive en vanskelig Opgave senere at bygge en Bygning, der, som vist paa Planen, kan danne et Pendant til Bibliotheksbygningen. Det projekterede Bygningskompleks lader sig vanskelig realisere.

Ser man hen til de nyere Latinskoler i andre Byer, da plejer Staten jo at opføre dem som særdeles monumentale Bygninger. Det er da uheldigt, at man f. Eks. i Vesterallé næppe vil kunne se meget mere af Latinskolen, end man kan se af Fattiggaarden og Kaserne. Noget lignende gælder

Bibliotheksbygningen; den bliver omtrent usynlig: Der løber langs Bygningen en Sti, fra hvilken den ikke vil kunne tages i Øjsyn, og langs Stien, der følger Møllejejer Weis's Skel, er der foreslaaet en tæt Beplantning, som skjuler de projekterede Bygninger herfra. Man indvender ikke, at man jo kan stryge denne tætte Beplantning; den bør netop, som vist paa Planen, være der for saa vidt som muligt at skjule den yderst uheldige spredte Bebyggelse, som er foreslaaet langs Aaen mellem de to Broer, og for at forhindre, at man fra den førstnævnte langs Bibliotheket og Skolen foreslaaede høitliggende Sti faar et mindre tiltalende Indblik i de private Gaarde langs Aaen, hvilket dog ikke kan undgaas fra Bibliotheksalenes Vinduer.

Paa Planen ere Gaardspladserne for Bibliotheket og dets Pendantbygning ikke angivne. Jeg har derfor med Blyant antydet dem paa Planen. Det gælder da ogsaa om de mellem Bygningerne viste større Beplantninger med Vand-spring o. s. v., at de blive godt gemte, og de ville saaledes ikke kunne tjene til Pryd for Byen. De ville kun være til Glæde for de enkelte Personer, som besøge Bibliotheket m. m. paa bestemte Tider. Pladsen vil rimeligvis ikke hele Dagen kunne være tilgængelig som Lyttanlæg, hvortil den da heller ikke egner sig.

Af andre Mangler ved Planen maa endnu nævnes, at der ikke er taget tilstrækkeligt Hensyn til, at et af Hoved-søjemedene ved Østergades Gennemførelse er at skabe en god Forbindelse mellem Bydelen Nord og Syd for Aaen. Men at Udvalgets Plan i denne Henseende staar over Uendringsforslaget, vil blot et Blik paa Planerne vise. Det vil da tillige ses, at den projekterede Bro over Aaen ikke er heldig anbragt paa Uendringsforslaget. Broen bør ligge ud for Møllestiens og Grønnegades Forlængelser, altsaa omtrent midt imellem Slusebroen og Frederiksbro, og fra Broen bør der være en saa vidt muligt direkte Forbindelse op til Østergades Forlængelse. Disse Fordringer ere gennemførte paa Udvalgets Forslag.

Den Retning, hvormed den fra Rytterkasernen ned mod Østergades Forlængelse førende Gade er vist paa Endringsforslaget, er heller ikke heldig, da den vil umuliggøre Gadens retlinede Forlængelse ned til Aaen, hvad der ved en Sammenligning med Udvalgets Plan vil findes at være meget ønskeligt en Gang at kunne gennemføre. Den angivne Retning medfører tillige, at der langs Gaden vil fremkomme nogle Byggegrunde, som ikke ere dybe nok.

Det synes heraf at fremgaa, at der i æsthetisk og kunstnerisk Henseende ikke vil være vundet stort ved at gennemføre Endringsforslaget, og at dette i Henseende til gode Færdighedsforbindelser staar langt tilbage for Udvalgets Forslag, er uden for al Tvivl.

Det maa ogsaa fremhæves, at der paa Udvalgets Plan er taget æsthetiske Hensyn, idet f. Eks. Partierne ved de to Broer ere ordnede saaledes, at der her vil kunne fremkomme meget smukke Forhold. Man finder ogsaa nok ved at følge denne Plan Steder, hvor eventuelt et Bibliothek og en Latinskole med Held kunne placeres, og det er vist ikke rigtigt — saaledes som Endringsforslaget — at sætte alle andre Hensyn til Side, for at et Par offentlige Bygninger kunne komme til at tage sig ud, hvad der dog aldrig vil lykkes rigtig her; thi Bispetøsten er sikkert for lille, og der er for uheldige Terræforhold til, at man dér med Virkning kan anbringe mange offentlige Bygninger i samlet Klynge saaledes som foreslaaet.

At der i en By bør tilstræbes frie Pladser, hvor det uden for store Omkostninger lader sig gøre, er sikkert nok. Det bør dog her erindres, at man i Bispetøstens umiddelbare Nærhed en Gang vil opnaa at faa en aaben Plads eller Park, nemlig den gamle Kirkegaard, saa det maa derfor siges at være mindre paatrængende at udlægge større Arealer af Bispetøsten som aabne Pladser.

Udvalgets Plan har det Fortrin frem for Endringsforslaget, at den ogsaa har taget Sigte paa en Ordning af Forholdene paa de omliggende Lodder; den bliver derfor

maaſke lidt beſværligere at gennemføre, men ſikkert i Længden meſt tilfredsſtillende.

Hvad Bekoſtningen ved Planens Gennemførelſe angaar, da er det udtalt, at Ændringsforſlaget vilde medføre en Udgiſt paa ca. 47,000 Kr. (ſaa vidt mindes), og at Udvalgets Forſlag fordrer 88,000 Kr.

Hertil maa bemærkes, at i denne ſidſte Sum er angivet Udgiften ved hele den af Udvalget fremſatte Plan. Skulle de to Planer ſammenlignes, hvad Bekoſtningen angaar, da maa man for Udvalgsplanens Bedkommende indſtrænke ſig til de Udgiſter, ſom kun vedrøre Viſpetofſten alene, hvilke fremgaa af det detaillerede Overſlag.

De nævnte 88,000 Kr.
kunne da reduceres med følgende Beløb:

Bolværk langs Matr.-Nr. 367 b 2,640 Kr.

Kloaſtanlæg paa do. 1,236 —

Gadeanlæg paa do. 7,780 —

Ingengiørſiſtance 318 —,

og hvis man — ſaaledes ſom ved

Ændringsforſlaget — vil anvende

Æjerebeton paa Fortovene i Stedet

for Aſfalt, hvad der dog maa anſes

for meget uheldigt, fragaar yderligere 8,226 —

————— 20,200 —

Reſt ca.... 67,800 Kr.

hvoraf ca. 3000 Kr. — lavt regnet — kunne ventes refunderede.

Det er endvidere antydet, at man ved at følge Ændringsforſlaget vil kunne ſpare et Beløb paa 1680 Kr. til en Kloaſt, ſom det ved Udvalgsforſlaget er nødvendigt at lægge i Stedet for Frederiksbjergkloaſten langs Møller Weis's Skel (hvilken Kloaſt er viſt paa Pl. 9 med brun, punkteret Linie). Det kan imidlertid efter nøje Overvejelſe ikke tilraades at undlade at lægge denne Kloaſt, ſelv om Ændringsforſlaget vedtages, hvorfor den med dette Forſlag forbundne Udgiſt maa forhøjes med 1680 Kr., og den bliver ſaaledes ca. 48,680 Kr.

Sluttelig bemærkes, at man ved at følge Udvalgets Forslag ved Salg af Byggegrunde vil erholde en Indtægt, der vil meget mere end udligne Forskellen mellem de med de to Forslag forbundne Udgifter, saa at Udvalgsforslaget ogsaa i økonomisk Henseende vil blive det fordelagtigste.

Erhøbdigst

Oscar Jørgensen.

Udvalget slutter sig i alt væsentligt til Stadsingeniørens foranstaaende Bemærkninger og anbefaler Byraadet at arbejde videre i Sagen paa Basis af de fra Udvalget allerede tidligere fremkomne Forslag.

I Udvalget, 25de August 1896.

P. U. B.

Rjer.

Til

Aarhus Byraad."

Sagen blev drøftet og udsattes derpaa til endelig Afgørelse i nærværende Møde, hvor Byraadet efter at have forkastet det fra d'Hrr. A. Thomsen og S. F. Kühnel fremkomne Forslag, bifaldt den af Udvalget anbefalede Plan Nr. 8, men tillige besluttede, forinden der foretoges noget nærmere til Realisationen af samme, at anmode Udvalget om at træde i Forhandling med Ejerne af de paagældende tilstødende Grunde og derefter fremkomme med nærmere Indstilling. (Se Mødet den 14de November 1895.)

¹²/₉₆ — 19. Efter Indstilling af Udvalget for Alderdomsunderstøttelse af 14de ds. afgjordes der en Del Begæringer om saadan Understøttelse med den Vending i Udvalgets Forslag, at en af Udvalget til 4 Kr. maanedlig foreslaaet Understøttelse forhøjedes til 6 Kr., saa længe Forsørgelsen af en 17 Aar gammel kirtelsvag Datter paahviler den paagældende, en 64 Aar gammel Træskomand, der har angivet sin samlede Indtægt i det sidste Aar til at have været henimod 200 Kr.

(Se Møderne den 3dje d. M. og den 8de Oktober).

¹³⁶/₉₆. Efter Forslag af Udvalget for Havnevæsenet i Skrivelse af 20de Marts vedtog Byraadet i Mødet den 26de f. M. at tilskrive Generaldirektoratet for Statsbanedriften med An-

modning om, at den Omlæggelse af Jernbanesporene ved Dampskibsbroen i Aarhus Havn, som vil blive nødvendig paa Grund af denne Bros Ombygning og Udvidelse i indværende Aar, maatte blive udført paa de sædvanlige Betingelser.

I Overensstemmelse hermed blev der under 27de f. M. udsædiget en Skrivelse til nævnte Generaldirektorat, som derpaa med Skrivelse af 20de Juni fremsendte en Skitse over de Udvidelser og Forandringer af Sporene, som i den Anledning vilde være nødvendige, og meddelte, at der var givet Ordre til at udføre de angivne Arbejder, samt at nærmere Meddelelse om Størrelsen af de Kommunen paahvilende Udgifter senere vilde fremkomme.

Denne Skrivelse, tillige med Havneingeniørens derpaa afgivne Erklæring af 27de f. M., forelaa i Mødet den 2den Juli, i hvilket Møde Byraadet i Overensstemmelse med denne Erklæring vedtog at tilskrive Generaldirektoratet med Bemærkning om, at det for Færdselen af Vogne og Fodgængere vilde være heldigt, om det foreslaaede ny Stykke Spor ud for mellemste Mole kunde komme i noget større Afstand fra den ny Toldbygningens nærmeste lille Taarn, ligesom det forudsattes, at de nuværende Spor ved den gamle Toldbodbygning ikke forandrede, saa længe Bygningen benyttedes af Toldvæsenet. Herom blev der under 3dje Juli tilskrevet Generaldirektoratet det fornødne.

Generaldirektoratet svarede derpaa under 18de f. M., at det nye Forbindelsesspor ud for mellemste Mole i Genhold til Af-tale mellem Havneingeniøren og Baneafdelingen vilde blive lagt i en Kurve med Radius 350 Fod, hvorved Sporet vil komme til at ligge 1 à 2 Fod længere fra Toldbygningen end oprindeligt paatænkt; endvidere at Sporet til den nuværende Toldbod paa Grund af den skarpe Kurve, som maa anvendes ved de ny Spor ud for Børsen, næppe vil kunne gives Tilslutning til disse Spor, og at nævnte Spor derfor lettest vilde kunne bevares ved foreløbig at bibeholde det vestligste af de nuværende Spor paa Dampskibsmolen og udsætte dets Flytning, indtil den ny Toldbod kan tages i Brug. Generaldirektoratet tilføjede derhos, at da det havde bragt i Erfaring, at der paatænktes anlagt et Fortov langs den østlige Side af Havnegade ved Sporet Vest for den ny Toldbod, vilde det benytte Lejligheden til at gøre opmærksom paa, at

det muligt vilde blive nødvendigt en Gang at tage Anlægget af et 2det Spor til Østbanegaarden under Dvervejelse.

Endelig blev det opgivet, at Udgiften ved de i Skrivelse fra Statsbanerne af 20de Juni omhandlede Sporarbejder kunde anslaaes til 2000 Kr. under Forudsætning af, at Kommunen selv vilde lade Jord- og Brolægningsarbejdet udføre.

I Anledning af denne Skrivelse vedtog Raadet i Mødet den 3dje d. M., efter forud indhentet Erklæring af Havneudvalget, at meddele Generaldirektoratet (som herom blev tilskrevet den 5te d. M.), at man maatte ønske, at det vestligste af de nuværende Spor paa Dampskibsbroen foreløbig bibeholdtes i Forbindelse med Sporet til den gamle Toldbod, ligesom man, efter at Havneudvalget paa dertil givne Foranledning havde afgivet en yderligere Erklæring (af 12te d. M.) angaaende Spørgsmaalet om et gennemgaaende 2det Spor langs Havnegade, endvidere i nærværende Møde vedtog at tilskrive Generaldirektoratet med Bemærkning om, at man i Overensstemmelse med Havneudvalget maatte anse det for utilraadeligt, at der lægges flere Spor end alt bestemt fra Havnen langs Havnegade og videre.

Om dette sidste Punkt blev der under 25de d. M. tilskrevet Generaldirektoratet.

^{303/96}. I Andragende af 14de j. M. havde Slagtermester Ziegler ved at fremsende en Skitse over efternævnte af ham paatænkte Bejlanlæg paa den ham tilhørende Jordlod, Matr.-Nr. 61 b af Aarhus Markjorder, beliggende i Skovvangen, anholdt om Approbation paa Anlægget af følgende Beje:

- a. en Bej, som udgaar fra Grenaa-Aldersro Bejen som Fortsættelse af den langs Kirkegaardens vestre Side gaaende Bej og senere drejer af til og udmunder i Aarhus-Grenaa Landevejen. Denne Bej, mærket paa Skitsen med A B C G D, agter Andrageren at affætte med en Bredde af 20 Alen, medens der overensstemmende med Bygningsvedtægtens § 2 udlægges et ubebygget Areal af 5 Alen paa hver Side, hvilke 10 Alen, naar det beslattes, at Bejen skal udlægges med 30 Alens Bredde, afgives uden Erstatning,
- b. en Bej fra den første Del af fornævnte Bej til Aarhus-Grenaa

Landevej og parallel med Vejen fra sidstnævnte Landevej til Aldersro, mærket paa Skitsen med B F E, og
c. en Vej fra Vejen under b i en ret Vinkel mod Nord, mærket paa Skitsen med F G.

Disse tvende under b og c nævnte Veje agter Andrageren at anlægge med en Bredde af 20 Alen.

Efter forud indhentet Erklæring fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse vedtoges det at meddele den forlangte Approbation paa Anlægget af disse Veje paa Betingelse af:

1. at der ikke maa bygges saaledes, at der derved lægges Hindringer i Vejen for at gennemføre de paa Planen antydede Forlængelser af Kirkegaardsvejen og Gaden C D G og
2. at Planen til Ordning af Højde- og Kloakforhold fremsendes til Approbation, inden Arbejderne paabegyndes.

Den fremsendte Skitse vil blive at tilstille Udvalget for Vejvæsenet til fornøden Underretning og fremtidig Opbevaring.

^{313/96}. Paa Foranledning af Ytringer, der faldt under Behandling af Sag Nr. ^{11/96} — 6 i Mødet den 20de August, anmodede Byraadet i nævnte Møde Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse om efter foregaaende Overvejelse at fremkomme med Forslag til Regler for Kontrol med Udstikning og Bebyggelse af ny Gadelinier.

I Overensstemmelse med et fra nævnte Udvalg under 12te d. M. fremkommet Forslag fastsatte Byraadet derefter følgende Regler i saa Henseende:

Forinden Bygningsinspektøren meddeler Tilladelse til Opførelse af Bygninger ved ny Gader, maa Matrifulskortet med Plan for Byggegrundens Størrelse og Form m. v., jfr. Bygningsvedtægten af 27de September 1895 § 1, være sendt til Stadsingeniøren, som efter at have undersøgt Sagen vil have at indgaa til Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse med Forslag til Beslutning i saa Henseende.

Efter at Beslutningen er tagen — eventuelt i Byraadet —, gaar Sagen tilbage til Bygningsinspektøren, og Udstikningen i Terrænet foretages da af denne og Stadsingeniøren i Forening.

Kontrollen med Bebyggelse ved Gader, hvor Udskifning af Byggelinien allerede har fundet Sted, foretages af Bygningsinspektøren alene.

^{316/96}. Fra Amtet var der modtaget følgende Skrivelse af 26de d. M.:

„I en hertil indkommen Skrivelse har Indenrigsministeriet meddelt, at de ved Lov af 25de Juli 1880 § 9 fastsatte større Øvelser i Aar ville blive afholdte som Kantonnementsøvelser i Jylland, samt at Krigsministeriet for at hjælpe de Grundejere m. fl., hvis Ejendomme og andre Gjenstande maatte lide Skade ved disse Øvelser, til let og hurtigt at opnaa Erstatning for deres Tab, har truffet forskellige Foranstaltninger, der tilsigte at tilvejebringe mindelige Overenskomster i paakommende Tilfælde, og navnlig bestemt at nedsætte en Kommission med Overintendant Flensborg som Formand og en dertil antagen landbrugskyndig Mand, hvilken Kommission skal følge Troppernes Bevægelser, idet den i ethvert Sogn, fra hvilket der anmeldes Skade, som ønskes erstattet, foranlediger afholdt Møde med de skadelidte samledes for at søge mindelige Overenskomster afsluttede med dem om Erstatningen. Saaledes vedbliver Kommissionen ogsaa efter Øvelsernes Afslutning, indtil Forsøg paa mindelig Overenskomst er foretaget overalt.

Til Opnaaelse af det af Krigsministeriet tilsigtede Djemed, skulde man, da Aarhus Købstad kan forventes berørt af Øvelserne, ifølge Indenrigsministeriets Begæring tjenstlig opfordre Byraadet til at foranledige, at der umiddelbart efter, at Tropperne have forladt Egnen, jendes til Overintendant Flensborg — eventuelt adresseret til Aarhus — Navnefortegnelse over de skadelidte, som begære Erstatning, og om paa bedste Maade at assistere Kommissionen til de fornødne Møders Afholdelse og til Opnaaelse af mindelig Overenskomst.“

Toges til Efterretning og videre fornøden Jagttagelse.

^{317/96}. En herværende Detailhandler havde under Henvisning til sin ringe økonomiske Stilling anholdt om Estergivelse

af den Fattighjælp, der er blevet ham ydet i Anledning af hans Hustrus Sygdom. Udvalget for Fattigvæsenet havde under Hensyn til en af det nærmere foretaget Opgørelse af Andragerens Status bemærket, at selv om Andrageren intet ejer efter denne, kunde Udvalget dog under Hensyn til samtlige Omstændigheder og særligt da til den ikke ganske ubetydelige Forretning, Manden driver, ikke anbefale Andragendet, hvorimod det vilde indstille, at Sagen afgjordes saaledes, at, saafremt Manden inden Udgangen af indeværende Aar indbetalte Halvdelen af den ham ydede Hjælp 56 Kr. med 28 Kr., betragtedes Resten som eftergivet.

Byraadet tiltraadte denne Indstilling.

^{319/96}. Efter derom foreliggende Andragende, der er anbefalet af Udvalget for Bygninger og Inventar, tillodes det indtil videre og saaledes, at Tilladelsen til enhver Tid kan tages tilbage, at A. Petersen, Nørregade Nr. 5, og M. Nielsen, samme Gade Nr. 7, maatte udføre Dag- og Natterenovationen fra deres Ejendomme gennem den Smøge, der ligger imellem disse og den Rebslager Tillegreens Enke tilhørende Heberbane paa Bettingelse af, at Andragerne sammen med pens. Oversergent Baastrup, der paa samme Maade har faaet Tilladelse til at benytte Smøgen (se Sag Nr. ^{262/96} i Mødet den 20de August), sørger for dennes Renholdelse efter indbyrdes Overenskomst.

(Sfr. Sag Nr. ^{125/96} i Mødet den 21de Maj).

^{322/96}. Lømmermester P. Hansen, Malermester J. C. Petersen og Snedkermester P. K. Petersen havde som Ejere af den nordlige Parcel af det nu i forskellige Byggegrunde udstykkede Matr.-Nr. 911 af Købstadens Bygrunde, beliggende imellem Mejlgade og Rystvejen, hvor disse løbe sammen imod Nord, anbraget om at erholde en Strimmel Grund til Købs i 4 Alens Bredde langs denne Parcells nordlige Grænse, navnlig for at kunne faa Plads til at anbringe et fremspringende Taarn paa den Bygning, som er planlagt paa denne Parcel.

Efter forud indhentet Erklæring fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse bevilgedes det fremkomne Andragende under Forbehold af Indenrigsministeriets Approbation saaledes, at der udredes en Købesum af 14 Kr. pr. □-Alen for Arealet,

der omtrent er af Størrelse 140 □-Alen, og paa Betingelse af, at der ikke disponeres over dette paa en Maade, som efter Byraadets Skøn kunde mispryde den foran liggende Plads, og at de almindelige Regler om offentlige Gaders Benyttelse komme til Anvendelse paa Arealen, for saa vidt dette ikke bebygges.

Den skete Afhændelse er approberet ved Indenrigsministeriets Skrivelse til Amtet af 14de Oktober, kommuniceret Byraadet den 16de j. M.

^{335/96}. I Anledning af en af Politimesteren til Byraadets Erklæring fremsendt Klage fra Skoleinspektøren over mangelfuldt udført Ratternovation i Nordre Bysskole besluttede man at henlede Skoleudvalgets Opmærksomhed paa, at det i § 15 i den mellem Byraadet og Bognmand R. Nielsen om Renovationens Udførelse sluttede Overenskomst forudsættes, at de vedkommende Udvalg give Entreprenøren nærmere Bestemmelser om Renovationens Udførelse i de under Udvalget sorterende Bygninger, hvilket man derfor vilde anmode Udvalget om at iagttage med Hensyn til Kommunens Skoler.

^{346/96}. Ved at tilstille Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse et Rids over en projekteret Bebyggelse af den af Arbejdernes Byggeforening købte Grund ved Østboulevarden havde et af Bestyrelsen for nævnte Forening dertil nedsat Udvalg anmodet om, at den af Byraadet vedtagne Byggelinie for Østboulevarden maatte forandres som angivet ved Tegning paa et medfulgt Rids.

Da den attraaede Forandring imidlertid vilde medføre et uskønt Knæk i Gadelinien, fandt Byraadet i Overensstemmelse med Udvalget, at det burde have sit Forblivende ved den en Gang vedtagne Byggelinie, og det ansøgte kunde derfor ikke bevilges.

^{349/96}. Et fra Handels- og Kontoristforeningen til Erklæring foreliggende Andragende om Statsunderstøttelse til den af Foreningen ledede Handelskole, vedtog man, i Betragtning af den Nytte, denne Skole stifter, at ledsage med sin bedste Anbefaling.

^{351/96}. I Anledning af et fra en i Kjøbenhavn boende, men her i Kommunen forsørgelsesberettiget Enke fremkommet Andragende om en Understøttelse af Kommunen, saaledes at

Understøttelsen ikke maatte have Karakteren af Fattighjælp, vedtog man at svare, at Byraadet ikke kunde bevilge en saadan Understøttelse.

357/96. Gennem Amtet havde Byraadet modtaget et Eksempplar af følgende Cirkulære fra Indenrigsministeriet af 11te d. M.:

„Til Brug ved forskellige Beregninger vedkommende Kommunernes Finansforhold og hygieiniske Forhold m. v. er det af Interesse at kende Folketallet i hver enkelt Kommune saa nøje som muligt. Da der imidlertid kun afholdes officiel Folketælling for hele Landet med 10 Aars Mellemrum, er det et ikke uvæsentligt Hjælpemiddel at erfare Resultatet af de Opgørelser af Folketallet, som foretages i mange Kommuner efter Kommunalbestyrelsernes eget Initiativ. Dette gælder saavel, hvor Kommunerne en enkelt Gang lade afholde en egentlig lokal Folketælling, som, hvor de aarlig optage hele Befolkningen paa Mandtalslister, ligesom endelig ogsaa, hvor kun en Del af Befolkningen, vel hyppigst den over 10 Aar, optages paa saadanne Lister, og det hele Folketal da udfindes ved et beregnet Tilslag i Henhold til det antagne Forhold mellem Personantallet under og over 10 Aar.

Man skulde derfor paa dertil af Statens statistiske Bureau given Anledning tjenstligt anmode d'Hrr. Amtmænd om at ville paalægge Kommunalbestyrelserne gennem Amtet til Statens statistiske Bureau at indsende Resultatet af de kommunale Opgørelser af Indbyggerantallet saa udførligt, som Materialet tillader det.

For indeværende Aar maatte det af d'Hrr. Amtmænd snarest muligt for Bureauet oplyses, hvornaar nogen Opgørelse af ovennævnte Art sidst er foretagen og med hvilket Resultat, medens i Fremtiden Meddelelse maa tilstilles Bureauet umiddelbart efter de paagældende Opgørelseres Afslutning.“

I Anledning heraf vedtoges det at indberette til Amtet, at den sidste kommunale Opgørelse af Folketallet i Aarhus foretoges i Januar 1895 med det Resultat, at Befolkningen efter Optagelsen paa Mandtalslisterne udgjorde et Antal af 36,465, samt at paa-

lægge Ræmneren fremtidig, naar de aarlige Mandtalslister indkomme, at foretage en Opgørelse over det samlede Folketal i Kommunen og derefter at tilstille Byraadet samme.

^{362/96}. I Anledning af et fra en herværende Enke indkommet Andragende, hvori hun oplyste, at hun ikke havde benyttet sin afbøde Mands Borgerskab som Værtshusholder siden Februar Maaned d. A., men paa Grund af nærmere opgivne Omstændigheder havde overset at faa Borgerstabet stillet i Bero før den 15de d. M., vedtog Byraadet at estergive Andragerinden den Kommunen tilfaldende Andel af Brændevinsafgiften for April og Juli Kvartaler d. A.

^{363/96}. Et fra Aarhus Handelsforening til Erklæring indkommet Andragende om Statsunderstøttelse til den af samme ledede Handelskole vedtog man — i Betragtning af den Nytte, denne Skole stifter, — at ledsage med Byraadets bedste Anbefaling.

^{365/96}. Paa Forslag af Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse blev der fastsat en ny Byggelinie for den Gæstgiver Ole Jensen tilhørende Ejendom, Matr.-Nr. 624 af Røbstadens Bygrund, hvilken Ejendom Ejeren agter at ombygge, saaledes at der ved Indrykning paa samme Grund frembringes en Gadebredde imod Tangen af 24 Fod samt ligeledes til sin Tid imod Guldsmedgade af 24 Fod.

En med Sagen fulgt Plan over den nordvestlige Del af Lille Torv med tilstødende Gader, paa hvilken Plan disse Byggelinier ere affatte, vil blive at tilstille Bygningskommissionen til fornøden Efterretning.

^{367/96}. Paa dertil given Foranledning vedtog man at tegne Kommunen for et Bidrag af 3000 Kr. til et eventuelt af Foreningen af jydsk Landbosforeninger afholdt Dyrskue i Aarhus i Aaret 1897. Foruden at yde dette Bidrag, vedtog man derhos at udsætte en Præmie ved Dyrskuet.